

www.amu.edu.az

TƏBİB

Təsisçi: Azərbaycan Tibb Universiteti

Qəzet 1933-cü ildən çıxır

№-15 (1776) 16 sentyabr 2023-cü il

**Səhiyyə Nazirliyində
Pakistan
universitetinin
rəhbərliyi ilə görüş
keçirilib**

səh. 2

**ATU-da ikinci
ali təhsil almaq
istəyənlərin sayı
xeyli artıb**

səh. 3

Təntənəli Bilik Günü mərasimi keçirilib

**Rektor, professor Gəray Gəraybəyli: Yüksək bal toplayan
tələbələrin ATU-nu seçməsi universitetin yüksək
nüfuzunun göstəricisidir**

səh. 2

**THİK-in tərkibində
15-ə yaxın klub
fəaliyyət göstərir**

səh. 5

Hər iki universitet üçün faydalı əməkdaşlıq

**ATU rektorunun Karamanoğlu
Mehmetbey Universitetinin
nümayəndə heyəti ilə görüşü
keçirilib**

səh. 2

**Fakültələrdə I kurs
tələbələri ilə görüşlər
təşkil olunub**

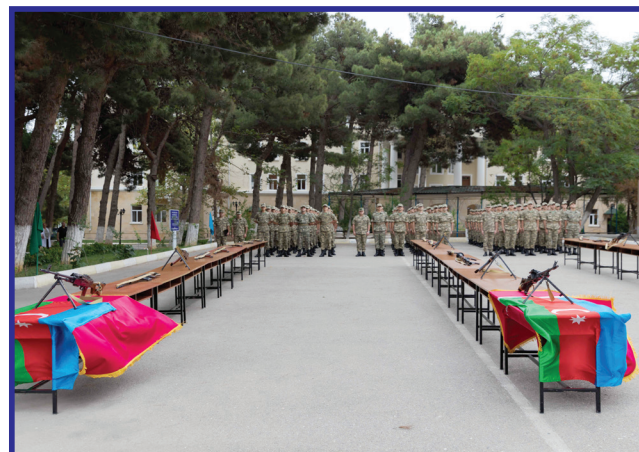
*Onlara tədris prosesi və universitetin
ictimai-sosial həyatı ilə bağlı zəruri
məlumatlar verilib*

səh. 3

**Fizioterapevtlərə
hər zaman
ehtiyac var**

*Nurlana Əliyeva: Vətən müharibəsi və
ondan sonrakı dövrlərdə 800-dən çox
yaralıya xidmət göstərmişik*

səh. 8

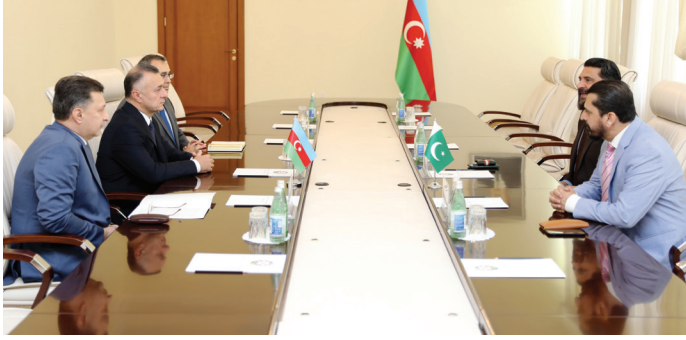

Kursantlar Vətənə sədaqət andı içiblər

**Hərbi tibb fakültəsində təhsilin
yüksək səviyyədə təşkil
edilməsi üçün hər cür
şərait var**

səh. 3

Səhiyyə Nazirliyində Pakistan universitetinin rəhbərliyi ilə görüş keçirilib

Səhiyyə Nazirliyində Pakistanın Rifah Beynəlxalq Universitetinin (RIU) kansleri Həsən Məhəmməd Xanın başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilib.

Qonaqları salamlayan səhiyyə naziri Teymur Musayev iki qardaş ölkə arasında bütün sahələrdə əməkdaşlığın nümunəvi olduğunu vurğulayıb. Səhiyyə siyasəti və ictimai səhiyyə sahəsində əməkdaşlıq məsələlərinə toxunan Teymur Musayev qeyd edib ki, bu istiqamətdə də qarşılıqlı fəaliyyət beynəlxalq müstəvidə - Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı, İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı və İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Qoşulmama Hərəkatı səhiyyə nazirlərinin əməkdaşlığı çərçivəsində həyata keçirilir: "Təhsil sahəsində də ikitərəfli əlaqələr dinamik inkişaf edir və pakistanlı tələbələrin ali tibb təhsili alması üçün Azərbaycanda bütün lazımi şərait yaradılıb".

Nazir, həmçinin Azərbaycan Tibb Universitetinin Pakistanın Rifah Beynəlxalq Universiteti ilə fəal əməkdaşlıq etdiyini qeyd edib. Onun sözlərinə görə, bu ilin oktyabrında Bakıda iki universitetin birgə təşkilatçılığı ilə dünyanın müxtəlif ölkələrindən olan mütəxəssisləri vahid platformada birləşdirən Tibb təhsili üzrə beynəlxalq konfrans da baş tutacaq.

Çıxışının sonunda Azərbaycanın səhiyyə naziri gələcəkdə əməkdaşlığın daha da uğurla inkişaf etdiriləcəyinə əmin olduğunu bildirib.

Öz növbəsində Həsən Məhəmməd Xan vurğulayıb ki, Azərbaycan Pakistan xalqının qəlbində xüsusi yeri olan ölkədir. RIU-nun rektoru bildirib ki, ölkələrimiz arasında səhiyyə sahəsində sıx əməkdaşlıq əlaqələri mövcuddur. O, Tibb təhsili üzrə ilk beynəlxalq konfransın (International Conference on Medical Education – ICME) 2009-cu ildə Pakistanın paytaxtı İslamabad-da baş tutduğunu qeyd edib.

ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəraybəylinin də iştirak etdiyi görüşdə səhiyyə və tibb elmi sahəsində əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi və gücləndirilməsinin perspektivləri də müzakirə olunub.

Rektorlar beynəlxalq konfransa hazırlığı müzakirə ediblər ATU tərəfindən görülən işlər yüksək qiymətləndirilib

Oktyabrın 7-10-da Azərbaycan Tibb Universitetində Tibb təhsili üzrə beynəlxalq konfrans (International Conference on Medical Education – ICME) keçiriləcək. Dünyanın müxtəlif ölkələrindən alim və ekspertləri paytaxtımıza toplayacaq bu tədbir ATU və Pakistanın Rifah Beynəlxalq Universitetinin (RIU) birgə təşkilatçılığı ilə baş tutacaq.

"ICME-2023 Bakı" toplantısının təşkili ilə bağlı ATU-da növbəti görüş keçirilib. Universitetin rektoru, professor Gəray Gəraybəyli RIU-nun kansleri Həsən Məhəmməd Xanla görüşündə tədbirə hazırlıq işləri haqqında ətraflı məlumat verib. Görülən işləri yüksək qiymətləndirən tərəflər tədbirin uğurla keçəcəyindən əminliklərini bildiriblər. Toplantı ilə bağlı təbliğat işlərinin aparılmasının əhəmiyyəti xüsusilə vurğulanıb.

Qeyd edək ki, ICME konfransının əsas məqsədi tibb təhsili üzrə ekspertlər və pedaqoqları bir araya gətirməklə, bu sahədəki son yenilikləri və standartları müzakirə etmək, təcrübə mübadiləsi aparmaq və bu sahədə beynəlxalq platforma yaratmaqdan ibarətdir.

Pakistan nümayəndə heyəti Tədris Cərrahiyyə Klinikasında olub

Azərbaycanda səfərdə olan Pakistanın Rifah Universitetinin nümayəndə heyətinin üzvləri Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Cərrahiyyə Klinikası ilə tanış olublar.

Klinikanın direktoru, dosent Cavid Paşayev qonaqlara tibb müəssisəsinin fəaliyyət istiqamətləri, burada tələbələr və rezidentlərin təcrübə toplanması üçün yaradılan şərait, eyni zamanda müasir müalicə mexanizmlərinin tətbiqi haqqında məlumat verib. Ziyarət zamanı Rifah Univetsiteti ilə həm tədris, həm də klinik fəaliyyət yönündə qarşılıqlı əməkdaşlıq perspektivləri müzakirə olunub.

Qonaqlar klinikanın kollektivi ilə də söhbət edərək, onlara işlərində uğurlar arzulayıblar.

Təntənəli Bilik Günü mərasimi keçirilib

Rektor, professor Gəray Gəraybəyli: Yüksək bal toplayan tələbələrin ATU-nu seçməsi universitetin yüksək nüfuzunun göstəricisidir

Ölkəmizdə yeni tədris ilinin başlanması münasibətilə sentyabrın 15-də Azərbaycan Tibb Universitetində Bilik Günü təntənəli şəkildə qeyd olunub.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni ilə başlayan mərasimdə universitetin rektoru, professor Gəray Gəraybəyli ATU ailəsinə yeni qədəm qoyan tələbələri təbrik edib və onlara təhsil müddətində uğurlar arzulayıb.

Rektor diqqətə çatdırıb ki, qeyd etdiyimiz bu Bilik Günü Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və görkəmli oftalmoloq alim Zərifə xanım Əliyevanın 100 illik yubileyinə

nüfuzlu tibb müəssisələrində təhsil almalarına şərait yaradılıb. Bizim bu gün qarşısında toplantı keçirdiyimiz bu möhtəşəm tədris binası da məhz Ümummilli Liderin

olduğunu diqqətə çatdırıb.

Professor G.Gəraybəyli respublikamızın ali məktəblərinə yüksək balla daxil olan tələbələrin sayına görə ATU-nun yenə ön mövqedə qərarlaşmasını universitetin yüksək nüfuzunun göstəricisi kimi dəyərləndirib. O bütün sahələrdə olduğu kimi, səhiyyə və təhsildə əldə edilən nailiyyətlərin də Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın məqsədyönlü fəaliyyətinin nəticəsi olduğunu vurğulayıb.

Daha sonra Əczaçılıq toksikologiyası və kimyası kafedrasının müdiri, professor Eldar Qarayev çıxış edərək yeni tədris ilində həm müəllimlərə, həm də tələbələrə uğurlar arzulayıb. Qeyd edib ki, həkimlik çətin, eyni

təsədüf edir və bu hadisə ali məktəblərə qəbul olunanların xatirəsində dərin izlər buraxacaq.

Professor G.Gəraybəyli Ulu Öndərin ölkəmizdə səhiyyənin inkişafı naminə keyfiyyətli tibb təhsili üçün lazımi şərait yaradılmasına xüsusi diqqət yetirdiyini bildirib: "Məhz Ümummilli Liderin diqqət və qayğısı nəticəsində ATU-da yeni tədris binaları istifadəyə verilib, universitet klinikaları yaradılıb, həmçinin milli həkim kadrlarının dünyanın inkişaf etmiş ölkələrinin

diqqət və qayğısı sayəsində tikilib, ərşəyə gəlib".

Bilik Günü'nün ölkəmizdə qeyd olunmasının əsasının da məhz Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulduğunu xatırladan rektor əlavə edib ki, bu müqəddəs ənənə elmi biliklərə, təhsilə, səhiyyəyə göstərilən dövlət qayğısı sayəsində ildən-ildə daha da möhkəmlənib. O, universitetimizdə hər bir tələbəyə xüsusi qayğı ilə yanaşıldığını, müəllimlər və tələbələr arasında səmimi münasibətin mövcud

Hər iki universitet üçün faydalı əməkdaşlıq ATU-da Karamanoğlu Mehmetbey Universitetinin nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilib

Azərbaycan Tibb Universitetində Türkiyənin Karamanoğlu Mehmetbey Universitetinin nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilib.

Görüşdə ali məktəblər arasında müxtəlif sahələrdə əməkdaşlıq imkanları müzakirə olunub. ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəraybəyli son illər universitetin beynəlxalq əlaqələrinin genişləndiyini və bu məsələdə qardaş Türkiyənin ali məktəbləri ilə münasibətlərin üstünlük təşkil etdiyini bildirib. Hazırda ATU-nun bir çox Türkiyə universitetləri ilə qarşılıqlı əməkdaşlığa dair memorandumunun mövcud

olduğunu vurğulayan rektor, bu əlaqələrin səhiyyənin inkişafı və tədris prosesinin təkmilləşdirilməsinə əhatə etdiyini diqqətə çatdırıb.

Rektor G.Gəraybəyli ATU-da xarici ölkələrdən tələbələrin təhsil aldığı, onların arasında Türkiyədən gənclərin olduğunu da qeyd edib.

Karamanoğlu Mehmetbey Universitetinin rektoru Mehmet Gavgalı rəhbərlik etdiyi universitetin 22 min tələbəsi olduğunu vurğulayaraq, 16 illik fəaliyyəti dövründə universitetin böyük uğurlar qazandığını bildirib. Hazırda 11 fakültəsi olan universitet bu il ilk dəfə olaraq tibb fakültəsindən məzunları yola salıb. O, tibb təhsili sahəsin-

də ATU ilə əməkdaşlığın hər iki universitet üçün faydalı olacağını inandığını deyib. Sonda iki universitet arasında əməkdaşlığın perspektivləri ilə bağlı müzakirələr aparılıb. Görüşdə ATU-nun Bey-

zamanda çox vacib və şəərəfli bir peşədir: "Fərəhləndirici haldır ki, tibb sahəsi bütün dünyada olduğu kimi, bizim ölkəmizdə də daim inkişafdadır. Sizə tövsiyə edirəm ki, yaxşı oxumaqla yanaşı, universitetin sosial həyatında da fəal iştirak edəsiniz, tələbə təşkilatlarının işinə töhfə verəsiniz. Bu təşkilatlar asudə vaxtınızın səmərəli keçməsi üçün faydalı olacaq, eləcə də seminarların, konfransların təşkili həyatınızda böyük rol oynayacaq".

Toplantıda valideynlər adından danışan Vüqar Məmmədov övladının ölkəmizin ən nüfuzlu ali təhsil müəssisələrindən biri olan Azərbaycan Tibb Universitetinin tələbəsi adını qazanmasından sevinc hissi keçirdiyini bildirib. O, yeni dərs ili münasibətilə ATU-nun rəhbərliyinə və kollektivinə uğurlar arzulayıb, tələbələri və onların valideynlərini təbrik edib.

I Müalicə-profilaktika fakültəsinə yüksək balla qəbul olunan I kurs tələbəsi İsmayıl Əzimli bütün tələbə yoldaşlarını təbrik edərək, gələcəkdə həkim adını ləyaqətlə doğruldacaqlarına və bu müqəddəs peşəyə dərinləndirən yiyələncəklərinə söz verib.

nəlxalq əlaqələr üzrə professor, dosent Orxan İsayev, Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri, dosent Müşfiq Orucov, İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri Günel Aslanova iştirak edirdilər.

ATU çoxluğa yox, keyfiyyətə üstünlük verir

Azərbaycan Tibb Universitetində ikinci ali təhsil almaq istəyənlərin sayı xeyli artıb

ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəraybəyli universitetimizdə ikinci təhsil almaq istəyən ali məktəb məzunları ilə görüşüb.

Artıq bir neçə dəfədir ki, universitetimizdə ikinci təhsillə bağlı qəbul məsələlərinin müzakirə edildiyini deyən rektor, bu il formatın, qaydaların və nəticələrin fərqli olacağını bildirib: "Əvvəlki illərdə bizim klinik təhsilimizin təcrübəsi təxminən 4 il ərzində aparılırdı. Bu müddətdə ancaq Tibb Universitetinin məzunlarını qəbul edirdik. Çünki o vaxt Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən elə bir qayda qoyulmuşdu ki, Tibb Universitetinə yalnız tibb və səhiyyə sahəsinə bitirən şəxslər ikinci təhsil üçün müraciət edə bilərdi. Bu il isə yenilik ondan ibarətdir ki, qeydiyyat Təhsil Nazirliyi tərəfindən aparılır. Bu barədə məlumatı olanlar çox

böyük maraq var. Onu da diqqətinizə çatdırım ki, hər il bizə 500 xarici vətəndaş müraciət edirdisə, bu il müraciət edənlər 1000 nəfərdir. Amma bütün təhsil müəssisələrində olduğu kimi, universitetimizdə də müəyyən məhdudiyyətlər mövcuddur. Belə ki, bizim müəllim kontingentimiz və auditoriya fondumuz hamını qəbul etmək üçün yetərli deyil. Əslində universitet maraqlıdır ki, həm beynəlxalq əlaqələri genişlənsin, həm də maddi imkanları artsın. Lakin biz 1000 nəfər xarici tələbəyə istədikləri xidməti göstərə bilməyəcəyimizdən, qəbul da edə bilmirik".

Rektorun sözlərinə görə, müraciət

olduğundan, ikinci təhsil üçün müraciət edənlərin sayı da artıb, 200-ə yaxındır. Sevindirici haldır ki, təhsil proqramlarımız beynəlxalq akkreditasiyadan keçəndən sonra universitetimizə bu qədər

edənlərin böyük əksəriyyəti IV qrup üzrə imtahan verməyən, Texniki Universiteti, İqtisadiyyat Universitetini, hətta hüquq ixtisasını bitirən şəxslərdir: "Əlbəttə, hər bir vətəndaşın seçiminə hörmətlə yanaşırıq, bu onların haqqıdır. Ancaq mövcud imkanlarımız çərçivəsində qəbul sayını azaltmağa məcburuq. Bu baxımdan, yalnız tibb və əczaçılıq elmləri üzrə təhsili olanları qəbul etməyi qərara aldım".

Professor G. Gəraybəyli rəqəbat dövründə yaşadığımızı xatırladaraq, əsas məqsədin tədris keyfiyyətini yüksəltmək olduğunu deyib: "Bu da bilavasitə tələbə sayından asılıdır. Məsələn, Oksford Universitetinin Tibb fakültəsində I kursda qrupda 10 nəfər olur, VI kursda müəllimlə tələbə tək-bətk işləyir. Həmçinin I kursdakılarla məzun olanların say fərqi böyükdür, 50 faiz azalma gedir. Bu mənada, daha çox tələbə qəbul edərək həm maddi, həm də başqa kriteriyalar baxımından bəhrələne bilirik. Biz isə göstərə biləcəyimiz xidmətin keyfiyyətini üstün tutaraq, daha çox tələbənin qəbulundan imtina edirik".

Universitetin elektron sistemə keçdiyini bildiren rektor, ikinci təhsil alanların I kursa qəbul olunması, dərslərdə 100 faiz əyani iştirak etməsi və ancaq ödənişli əsaslarla təhsil almasının əsas şərtlər olduğunu vurğulayıb, sualları cavablandırıb.

Fakültələrdə I kurs tələbələri ilə görüşlər keçirilib

Onlara tədris prosesi və universitetin ictimai-sosial həyatı ilə bağlı zəruri məlumatlar verilib

2023-24-cü tədris ilinin başlanması ilə əlaqədar Azərbaycan Tibb Universitetinə yeni qəbul olunmuş tələbələrle görüşlər keçirilib. Tanışlıq xarakterli görüşlərə fakültələrin dekanları, dekan müavinləri, akademik məsləhətçiləri, eləcə də tələbə həyatının sevincini yaşayan gənclərin valideynləri qatılıblar.

ATU-ya yeni qəbul olunmuş tələbələr təbrik edərək onlara uğurlar arzulayıb. Bundan sonra fakültənin dekan müavinini Aysel Həşimova tələbə adını qazanan gəncləri universitetdə fəaliyyət göstərən tələbə təşkilatlarının işi ilə tanış edib. O, ictimai təşkilatların həm də tələbələrə arzu və təkliflərini reallaşdırmağa çalışdığını, yeri gələndə müvafiq qurumlar qarşısında məsələlər qaldırdıqlarını

Koordinatorlardan Fəxriyyə Məmmədova, Məhərrəm Məhərrəmov tələbələrin gələcəkdə savadlı və peşəkar həkim kimi yetişməsi üçün onların daim öz üzərlərində işləməsinin vacibliyini söyləyiblər.

Əczaçılıq fakültəsinin dekanı, dosent Fərəh Mədətli I kurs tələbələri ilə görüşdə fakültənin tarixi inkişaf yolundan söhbət açıb. O, son illərdə fakültədə Azərbaycan vətəndaşları ilə yanaşı, Türkiyə,

Yeni tədris ilində I Müalicə-profilaktika fakültəsinin I kursuna qəbul olunan tələbələr fakültənin dekanı, dosent Elşad Novruzov ATU ailəsinə üzv olmaları münasibətilə təbrik edib. O, ATU-nun tədris binaları, klinikaları, yataqxanaları, Elektron Tədris Sistemi, idman kompleksi, saytı, kitabxanası, həmçinin fakültənin sosial şəbəkə hesabları haqqında görüş iştirakçılarına ətraflı məlumat verib.

Görüşdə I kurs tələbələri universitetin daxili qaydaları, tədris sistemi, imtahan prosesi, ali məktəbdə son illərdə aparılan islahatlar barədə də məlumatlandırılıb.

Stomatologiya fakültəsinin dekanı, dosent Elmira Əliyeva da

diqqətə çatdırıb.

Yeni qəbul olunmuş tələbələr və onların valideynlərini təbrik edən II Müalicə-profilaktika fakültəsinin dekanı, dosent İsrail Məhərrəmbəyli praktik təcrübə keçmək üçün universitet klinikalarındakı mövcud şəraitdən geniş bəhs edib. Dekan müavinini Sevinc Məhərrəmov təhsil prosesi ilə bağlı ətraflı məlumat verib.

Belə bir görüş İctimai Səhiyyə fakültəsinin valideyn və tələbələri ilə də olub. Fakültənin dekanı, dosent Qalina Qəniyeva, akademik məsləhətçi Nailə Məmmədova kredit sistemi, qiymətləndirmə, kredit borcu və s. barədə tələbələrə ətraflı məlumat veriblər.

İran, Suriya, Anqola, Nigeriya, Sudan, İraq, Əfqanıstan və başqa ölkələrin gənclərinin də təhsil aldığı bildirib.

Dekan və dekan müavinini tələbələr geyim mədəniyyətinə, nizam-intizam qaydalarını riayət etməyə, eyni zamanda xarici dil öyrənməyə və mübadilə proqramlarında fəal iştirak etməyə çağırıblar.

Görüşlərdə tələbə dekanlar, tələbə təşkilatlarının sədrləri də iştirak ediblər. Fakültələrin nümayəndələri görüş zamanı səslənən sualları cavablandırıblar. Görüşlər bitəndən sonra tələbələr universitet şəhərciyi ilə əyani tanış olublar.

Azərbaycan Tibb Universitetinin Elmi Tədqiqat Mərkəzinə yeni direktor təyinatı olub. Bununla bağlı keçirilən tədbirdə çıxış edən ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəraybəyli bildirib ki, elmi tədqiqat sahəsi bütün ali təhsil ocaqlarında vacib və prioritet istiqamətlərdən biridir.

ATU-nun Elmi Tədqiqat Mərkəzinə yeni direktor təyin olunub

Rektor xatırladı ki, bir neçə il öncə Prezident İlham Əliyevin tapşırığı ilə bir sıra qurumlar tədqiqat müəssisələrinə çevrilib. Elm və Təhsil Nazirliyində, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında aparılan islahatlar da sübut edir ki, hazırda təhsili elmsiz təsəvvür etmək mümkün deyil: "Bizim universitetimizdə də hər zaman olduğu kimi, elm sahəsinə böyük diqqət yetirilir. Hər kəsə məlumdur ki, ATU-nun bir çox tanınmış alimləri, korifeyləri olub, hazırda da var. Onların elmi işləri, tədqiqatları, məqalələri, doktorluq dissertasiyaları həm ölkəmizdə, həm də ölkəmizdən kənarada tanınır".

Professor G. Gəraybəyli ATU-da fəaliyyət göstərən elmi-tədqiqat laboratoriyası və Elmi Tədqiqat Mərkəzinin işini yüksək dəyərləndirib. Qeyd edib ki, uzun illər ərzində universitetin elm sahəsinin əsasını məhz Elmi Tədqiqat Mərkəzi təşkil edib: "Burada çoxsahəli işlər görüldü, səhiyyənin müxtəlif istiqamətlərində elmi tədqiqatlar aparılıb. İnənirəm ki, bu işlər gələcəkdə də davam edəcək. Uzun illər ərzində Mərkəzə əməkdar elm xadimi, professor Qalib Qarayev uğurla rəhbərlik edib. O, bir rəhbər kimi işinə məsuliyyətlə yanaşıb, qüsursuz işləyib. Onun məqsədyönlü fəaliyyəti nəticəsində demək olar ki, buradan hamının yolu keçib və Qalib müəllim hər kəsə köməklik göstərib. O mənə öz ərizəsi ilə müraciət etdi və daha sakit fəaliyyətlə məşğul olmaq istədiyini bildirdi. Mən də rektor olaraq, Qalib müəllimə istədiyi kafedrada professor məsləhətçisi vəzifəsini təklif etdim. O yenə də bizimlə birgə fəaliyyətini davam etdirəcək".

Rektor yeni təyin olunan direktorun da ATU ailəsinin üzvü olduğunu sevinci hal kimi qiymətləndirib: "Bu gündən Elmi Tədqiqat Mərkəzinə rəhbərliyi ATU-nun Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru, Histologiya, sitologiya və embriologiya kafedrasının dosenti Orxan İsayev həyata keçirəcək. Ona işlərində uğurlar arzu edirik. İnənirəm ki, bu işi də müvəffəqiyyətlə aparacaq".

Kursantlar Vətənə sədaqət andı içiblər

ATU-nun Hərbi tibb fakültəsinin kursantlarının təntənəli andıçmə mərasimi keçirilib. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və Vətənimizin suverenliyi, ərazi bütövlüyü və torpaqlarımızın azadlığı uğrunda canından keçən şəhidlərimizin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olunub, Dövlət Himni səsləndirilib.

Mərasimi giriş nitqi ilə açan Hərbi tibb fakültəsi rəisinin ideoloji iş və mənəvi-psixoloji təminat üzrə baş köməkçisi, polkovnik-leytenant Yaqub Qasimov gənc kursantları təbrik edərək, ordumuzun daha da qüdrətli olması üçün onun sıralarına yeni nəfəs, yeni ruh və döyüş əzmi gətirilməsinin vacibliyini bildirib.

Valideynlər adından kursant İsrail İsgəndərlinin babası, Azərbaycan Qarabağ müharibəsi Əlilləri, Veteranları və Şəhid Ailələri İctimai Birliyinin üzvü Xaliq İsgəndərov çıxış edərək, nəvəsinin hərbi həkim peşəsini seçməsinə qürur duyduğunu söyləyib. O, gənc kursantların Azərbaycan ordusunda hərbi həkim kimi çalışmaqla valideynlərinin başını uca edəcəklərinə əminliyini bildirib.

Kursantlar adından danışan Murad Cavadzadə hərbi and içərkən onlara nə qədər böyük və şərəfli bir iş tapşırıldığını yaxşı anladıklarını, bu hadisənin kursantların həyatında əlamətdar bir gün kimi qalacağını deyib.

Tədbirdə yekun nitqi ilə çıxış edən Hərbi tibb fakültəsinin rəisi, tibb xidməti polkovniki Çingiz Əlləzov gənc kursantları hərbi andı qəbul etmələri münasibətilə təbrik edib.

Fakültənin rəisi Azərbaycan ordusunda tibb xidməti sahəsi üzrə zabıt və gizir kadrları hazırlamaq kimi şərəfli və məsuliyyətli işin məhz ATU-nun Hərbi tibb fakültəsinin üzərinə düşdüyünü, fakültədə təhsilin yüksək səviyyədə təşkil edilməsi üçün hər cür şəraitin yaradıldığını diqqətə çatdırıb.

Tədbirin sonunda kursantlar təntənəli şəkildə Vətənə sədaqət andı içib, hərbi marşın sədaları altında tribuna önündən keçiblər. Andıçmə mərasimində kursantların valideynləri və doğmaları da iştirak ediblər.

tasiya işlərini müvəffəqiyyətlə müdafiə edərək magistr adını alıb: "Onlardan 9-u Klinik psixologiya, 10-u Menecment (səhiyyə sahəsi üzrə), 3-ü Əczaçılıq texnologiyası, 3-ü Əczaçılığın təşkili, 3-ü Toksikoloji kimya, 3-ü Farmakoqnoziya, 4-ü Əczaçılıq kimyası ixtisasları üzrə məzun olublar. Məzunlar arasında 1 nəfər xarici vətəndaş idi.

2023-24-cü tədris ili qəbuluna gəldikdə isə, DİM-in yolu ilə 65 nəfər plan yeri

ATU yeni tələbələrini qarşılayır

Uğurla başa çatan sənəd qəbulu prosesində tələbələrin maraq dairəsi də nəzərə alınıb

Sentyabrın 5-dən etibarən Azərbaycan Tibb Universitetinə bu il daxil olan tələbələrin sənədlərinin qəbuluna start verilib. Valideynləri və yaxınları ilə universitetə təşrif gətirən I kurs tələbələri olduqca sevincli görünür. Niyə də sevinməsinlər? Axı onlar ölkənin ən nüfuzlu universitetlərindən biri olan Azərbaycan Tibb Universitetində təhsil almaq hüququ əldə ediblər.

Universitetin bütün fakültə dekanları, dekan müavinləri, akademik məsləhətçi, tələbə dekanları, Tələbə Həmkarlar və Tələbə Gənclər təşkilatlarının sədrələrinin birgə iştirakı ilə keçirilən sənədlərin qəbulu prosesini izlədik.

Universitetin Tədris Departamentinin rəhbəri, dosent Kamandar Yaqubov prosese nəzarət edirdi. Onun bildirdiyinə görə, tələbə olmaq hüququ qazananlar ilk öncə Elm və Təhsil Nazirliyinin portalında qeydiyyatdan keçirlər. Daha sonra sənədlərini universitetə təqdim edirlər: "Bu ildən başlayaraq tələbələrə buklet təqdim olunur. Bukletdə universitet, dekanlıq, dekanlığın heyəti, balların hesablanması və tələbə üçün vacib olan digər

məqamlar öz əksini tapıb.

2023-2024-cü tədris ilində tibb ixtisasında plan yeri 550-dən 600-ə, stomatologiyada 70-dən 100-ə, ictimai səhiyyədə 70-dən 80-ə, tibb bacısı işində 40-dən 60-a, əczaçılıqda 70-dən 80-ə artırılıb. Sevincdirici haldır ki, plan yerlərimiz dolub".

Tələbələr bizimlə söhbətlərində sənədlərin qəbulu prosesinin təşkilindən razılıq edirlər. Əksəriyyəti öz ixtisaslarını sevrək seçdiyini deyir.

98 sayılı Kəlbəcər məktəbini bitirən Turani Məhərrəmli 684.2 bal toplayıb. Gələcəyin cərrahı olmaq istəyir. Zaqatala şəhər Ş. Qurbanov adına 3 sayılı orta məktəbi bitirən Nəzrin Məmmədova 659.9 bal toplayıb. Tibb

ixtisası üzrə təhsil alacaq. Kimya-biologiya təmayüllü respublika liseyini bitirən Xumar Feyziyeva isə 564 balla Stomatologiya fakültəsinə daxil olub. Arzusu gələcəyin stomatoloqu olmaqdır.

Onu da qeyd etmək ki, bu il prosesin daha da asanlaşdırılması məqsədilə fakültələr üzrə sənəd qəbulu fərqli məkanda - ATU şəhərciyində aparılıb. Sənəd qəbulu zamanı tələbələrin yaradıcı bacarıqları və maraq dairələri də nəzərə alınıb. Belə ki, musiqi qabiliyyəti, idmana həvəsi olan tələbələr üçün xüsusi guşə yaradılıb.

Biz də öz növbəmizdə, universitetimizə daxil olan tələbələri təbrik edirik, gələcəyin savadlı, peşəkar həkimləri olmalarını arzu edirik.

Bu il rezidentlərin sayı iki dəfəyədək artıb

Universitetimizə üz tutan magistrantların sayı da xeyli yüksəlib

Azərbaycan Tibb Universitetinin Rezidentura və magistratura şöbəsinə qəbul sona çatıb. Adıçəkən şöbənin müdiri, professor Məlahət Sultanovanın verdiyi məlumatla görə, ötən tədris ili ilə müqayisədə (140 nəfər) yeni tədris ilində DİM-in xətti ilə qəbul olunan rezidentlərin sayı 233 nəfər təşkil edib:

"Onlardan 5 nəfəri portala müraciət etməyib, nəticədə 228 nəfər tibbin müxtəlif ixtisasları üzrə ATU-nun rezidenti adını qazanıb. Bir nəfər əcnəbi vətəndaş DİM-in xətti ilə qəbul olunub, 4 nəfər isə ödənişli əsaslarla ikinci təhsil almaq hüququ əldə edib.

Ən yüksək bal (87) toplayan rezident Daxili xəstəliklər ixtisasına qəbul olunub. Bu il ən çox rezident Anesteziologiya-reanimatologiya (20 nəfər) ixtisası üzrə qeydə alınıb. Bundan əlavə, birbaşa müraciət edən 28 nəfər əcnəbi vətəndaşın ərizəsi müqavilə yolu ilə qəbul edilib".

Şöbə müdiri rezidentlərin kliniki istiqamətlə yanaşı, həm də elmi yönümdən yetişdirilməsi, mühazirələrin təşkili, rotasiyaların tənzimlənməsi, müvafiq seminarların bu il də davam etdirilməsi və digər aspektlərin vacibliyini söyləyib.

Onun sözlərinə görə, ötən tədris ilində universitet üzrə 35 nəfər magistrant disser-

üzrə 64 nəfər qəbul olunub. Bunlardan 15-i Klinik psixologiya, 15-i Menecment (səhiyyə sahəsi üzrə), 4-ü Əczaçılıq texnologiyası, 5-i Əczaçılığın təşkili, 5-i Toksikoloji kimya, 5-i Farmakoqnoziya, 5-i Əczaçılıq kimyası, 5-i Biokimya, 5-i Mikrobiologiya ixtisasları üzrə magistrant adını qazanıblar".

Qeyd etmək ki, sentyabrın 15-də - ilk dərs günündə magistrantlarla baza kafedrada görüş keçirilib. Kafedra müdirləri və əməkdaşlar magistrantlara universitetdaxili nizam-intizam qaydaları, tədris prosesi və digər mühüm məqamlar haqqında zəruri məlumat və tövsiyələr veriblər.

nümayəndəliyin Azərbaycan-da həyata keçirdiyi layihələrin istiqamətlərindən biri də təcili tibbi yardım sisteminin təkmilləşdirilməsi idi: "Həm layihə çərçivəsində, həm də kafedranın yaradılmasına hazırlıq mərhələsində kafedrada çalışacaq müəllimlər seçildi və Türkiyənin aparıcı universitetində ilyarım ərzində hər dəfə 1 ay olmaqla, üç dəfə nəzəri

Təcili tibb kafedrasının ilk mühazirəsi təqdim olunub

Azərbaycan Tibb Universitetində yeni yaradılan Təcili tibb kafedrasının sentyabrın 15-də ilk mühazirəsi keçirilib. Kafedranın müdiri, dosent Nadir Zeynalovun təqdimatında ilk mühazirəni I Müalicə-profilaktika fakültəsinin IV kurs tələbələri dinləyiblər.

Təqdimatdan öncə yeni kafedranın yaranması barədə "Təbib" qəzetinə məlumat verən N.Zeynalov bildirib ki, 2021-ci ilin dekabrında Böyük Elmi Şuranın qərarı ilə Təcili tibb kafedrasının təşkilinə hazırlıq işlərinə başlanılıb. Onun sözlərinə görə, bu kafedranın yaranmasında Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının ölkəmizdəki nümayəndəliyinin böyük xidməti olub. Belə ki, həmin

və praktik təlim keçdilər. Bu sahədə böyük təcrübəsi olan Türkiyənin aparıcı mütəxəssisləri kafedranın yaradılmasına konsultativ yardım göstərdilər. Eyni zamanda türkiyəli professorlar Azərbaycana gələrək, öz təcrübələrini Təcili tibb kafedrasında işləyəcək müəllimlərlə bölüşdülər".

Təcili tibb sahəsində yeni strukturların yaradılması və mütəxəssislərin hazırlanmasının artıq zərurətə çevrildiyini söyləyən kafedra müdiri, proqramların dünyanın qabaqcıl ali təhsil müəssisələrinin tədris proqramlarına uyğunlaşdırılması baxımından Təcili tibb kafedrasının təşkilinin məqsəduyğun hesab edildiyini vurğulayıb.

Universitetimizlə tanışlıq günü

Sentyabrın 12-də Azərbaycan Tibb Universitetində Tələbə Gənclər Təşkilatının (ATU TGT) təşkilatçılığı ilə "ATU ilə tanışlıq günü" adlı tədbir keçirilib. TGT-nin idarə heyətinin üzvləri bu il universitetimizə qəbul olunan I kurs tələbələri ilə görüşüblər.

Görüş zamanı tələbələrə ümumilikdə universitet, eləcə də təşkilatın vəzifələri və nəzdində fəaliyyət göstərən klublar haqqında ətraflı məlumat verilib. Eyni zamanda onların sualları cavablandırılıb, arzu və təklifləri dinlənib. Daha sonra tələbələr universitetin tədris korpusları ilə əyani tanış olublar.

TGT-nin sədri Məhəmməd Məmmədovun bildirdiyinə görə, tələbələrin öz fikirlərini ra-

hat, sərbəst şəkildə ifadə etməsi üçün görüşə universitet rəhbərliyi və dekanlıqlardan nümayəndələr dəvət olunmayıb.

Yeni tədris ilinin başlanması ərəfəsində əcnəbi vətəndaşların universitetimizə qəbulu qaydalarında hansısa dəyişiklik olub-olmaması ilə maraqlıdır.

na baxmayaraq, ingilis bölməsində oxumaq istədiklərini, belə hallarda onlarla izahat işi aparıldığını söyləyib: "Sonda özləri də başa düşür ki, ingilis dilində oxuya bilməyəcəklər.

Əcnəbi abituriyentlərə dil seçimi imkanı yaradılır

ATU-nun tələbəsi olmaq istəyənlərlə müsahibəni kimya və biologiya üzrə mütəxəssislərimiz aparır

Suallarımızı Əcnəbi təhsilalanlarla iş üzrə dekan, baş müəllim Natiq Bayramov cavablandırır. O, əcnəbi abituriyentlərin universitetimizə bir neçə ildir ki, skayp-müsahibə yolu ilə qəbul olunduğunu, bu prosesin indi də eyni qaydada davam etdiyini deyib: "İyul ayının birinci həftəsindən etibarən sənəd qəbuluna başlanılıb. Sənəd qəbulu portal.edu.az portalı üzərindən aparılır. Tələbələr həmin saytda qeydiyyatdan keçdikdən sonra universitetin özü tərəfindən yaradılmış xüsusi komissiya ilə skayp görüşməsi keçirilir. Skayp görüşməsi 2 formada aparılır. Eyni zamanda həm hazırlıq şöbəsinə, həm də birbaşa birinci kursa qəbul keçirilir. Məsələn, Hindistanda və Pakistanda dövlət dili ingilis, Rusiyada isə rus dilidir. Həmin ölkələrin abituriyentləri birbaşa I kursa qəbul şansı əldə edir, skayp görüşməsindən sonra universitetin Əcnəbi təhsilalanlarla iş üzrə dekanlığına müraciət edərək sənədlərini verirlər. Daha sonra təhsil haqlarını ödəyərək birbaşa I kursa qəbul olunurlar. Digər ölkələrin abituriyentləri isə iyul ayının 1-ci həftəsindən başlayaraq, təxminən dekabr ayının 15-ə qədər yuxarıda göstərilən qaydada qəbuldan keçərlərsə, hazırlıq şöbəsinə qəbul olunaçaqlar. Hazırlıq şöbəsində 6 ay müddətində oxuduqdan sonra isə universitetdaxili imtahan verərək I kursda oxumaq şansı qazanırlar".

Komissiya tərəfindən aparılan sorğunun formatına da toxunan dekan qeyd edib ki, müsahibəni kimya və biologiya üzrə mütəxəssislərimiz aparır. Bu fənlərə dair əsasən orta məktəb səviyyəsində suallar verilir. N.Bayramov bəzi abituriyentlərin ingilis dili biliklərinin çox aşağı səviyyədə olması-

Həmin abituriyentlərə Azərbaycan bölməsinə müraciət etməyi məsləhət görürük. Onlara dil seçimi imkanı yaradırıq. Türkiyə və İran vətəndaşları ikinci dil kimi Azərbaycan dilini çox yaxşı bilirlər. Bəzən onlar düşünürlər ki, ingilis dili bölməsində bir üstünlük var. Bu səbəbdən də daha çox həmin bölmədə oxumaq istəyirlər. Anlayanda ki burada heç bir üstünlük yoxdur, eyni diplomdur, sadəcə təhsil ingilis dilindədir, o zaman fikirlərini dəyişirlər".

Dil biliklərinin də suallarla yoxlanıldığını deyən dekan, əsas kriteriyalara aydınlıq gətirib. Onun sözlərinə görə, abituriyent ilk növbədə özünü ingilis dilində təqdim etməyi bacarmalıdır. Başqa məsələlər də nəzərə alınır. Bəzi abituriyentlərin isə dil bacarığı üzrə sertifikatları var. Onlar həmin sertifikatları özlərinin şəxsi kabinetlərinə yükləyirlər. Hətta hazırlıq dərəcəsi üçün asılı olaraq, bəzilər ingilis dili fənnindən azad edilə bilər. Amma abituriyentin dil bacarığı yüksək, tibbi bilikləri isə çox aşağıdırsa, yenə qəbuldan kənarda qalır".

THİK-in tərkibində 15-ə yaxın klub fəaliyyət göstərir

Tələbə Həmkarlar İttifaqı Komitəsi yeni qəbul olunmuş tələbələrə ənənəvi görüşə hazırlaşır

ATU-nun sosial-ictimai həyatında Tələbə Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin (THİK) xüsusi yeri var. Tələbələrini karyera imkanlarının genişlənməsi, asudə vaxtlarının səmərəli təşkili, onların bilik və bacarıqlarının artırılması istiqamətində tədbir və layihələr həyata keçirən komitəyə II Uşaq xəstəlikləri kafedrasının assistenti Qoşqar İsmayilov rəhbərlik edir.

O, komitədə fəaliyyətə başladığı ötən il-yarım müddətdə görülən işlər barədə "Təbib" qəzetinə açıqlama verib. Komitənin tərkibində 15-ə yaxın klubun aktiv fəaliyyət göstərdiyini bildirərək qeyd edib ki, əsas yeniliklərdən biri də "Conversation club" layihəsinin həyata keçirilməsidir.

Layihə müddətində tələbələr üçün hər həftə peşəkar müəllimlərlə "danışiq günləri" təşkil olunub. Bundan əlavə, İntellektual Oyunlar Klubunun üzvlərindən "Sinaps" komandasının təşkilatçılığı ilə "Nə? Hara-da? Nə zaman?" oyunu üzrə tələbələrarası "Hippokrat" kuboku turniri keçirilib. "Sinaps" komandamız "Heydər Əliyev İli"nə həsr olunmuş "Qurtuluş kuboku"nda da uğurlu nəticə göstərərək, 15 komandanın qatıldığı yarışda I yerə layiq görülüb. "Flaşmob" komandası isə Ulu Öndər Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş maraqlı flaşmob təqdim edib.

Tələbələrin vaxtaşırı peşəkar teatrlara aparıldığını, Tələbə Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin nəzdində fəaliyyət göstərən Teatr Klubu üzvlərinin hazırladığı "Göz həkimi",

"Dörd divar arasında" tamaşalarının böyük anşlaqla keçdiyini deyən komitənin sədri, xeyriyyə tədbirlərindən də söz açıb. Bildirib ki, fəal tələbələr Milli Hematologiya və Transfuziologiya Mərkəzinə ziyarət ediblər. Xeyriyyə tədbiri zamanı mərkəzdə müalicə alan uşaqlar üçün şənlik təşkil olunub, hədiyyələr təqdim edilib. Eləcə də THİK-in təşəbbüsü və təşkilatçılığı ilə talassemiyadan əziyyət çəkən uşaqlara Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçıları Teatrının əməkdaşları tərəfindən xoş bir gün yaşadılıb.

Onun sözlərinə görə, "Hilal" yardım cəmiyyətinin kimsəsizlər evində müayinə xarakterli görüşü də olub: "Uşaq sığınacağında baş tutan görüş zamanı sığınacaq sakinləri pediatr və fizioterapevtlər tərəfindən müayinə edilib. Eyni zamanda "Leykemiya ilə Mübarizə" İctimai Birliyinin tərəfdaşlığı ilə "Leykemiya ilə mübarizədə ümid olaq" adlı görüş keçirilib. Həkim komandamız, rezidentlər və yuxarı kurs tələbələrimiz bağçalarda müayinələr aparıb, cəmiyyətin həssas təbəqəsi olan şəhid ailələrinə, qazilərə, onların övladlarına yardım göstərib. Həmçinin valideyn himayəsindən məhrum olmuş imkansız tələbələrə hər semestr əlavə yardım verilib. Qan yaddaşımızı möhkəmləndirmək məqsədilə 20 Yanvar faciəsinə, Xocalı soyqırımına həsr olunmuş müxtəlif formatlı tədbirlər hazırlanıb".

Şahmat yarışlarının, nəqlik və "İşarət dili" təlimlərinin, ATU Debat Klubunun daxili turnirlərinin də yüksək səviyyədə keçdiyini xatırladan Q.İsmayilov, Zəfər Günü ilə əlaqədar keçirilən silsilə tədbirlərdən də danışdı. ATU Tələbə Həmkarlar İttifaqı Komitəsi tərəfindən vətənpərvərlik ruhunda çəkilmiş və 8 Noyabr - Zəfər Günüə həsr edilmiş "Zəfər səsi" filminin tələbələrə qələbə əhval-ruhiyyəsini daha da yüksəltməyi vurğulayıb.

Q. İsmayilov komitənin nəzdində "Yeni kitab" klubunun yaradıldığını, burada bütün tələbələrin istifadə edə biləcəyi kitabların olduğunu diqqətə çatdırıb.

Bu ilin yayında keçirilən Azərbaycan Pediatriklər Assosiasiyasının 41-ci milli qurultayında ATU THİK-in rolundan da danışan komitənin sədri, orada 3 rezidentimizin ilk dəfə spiker olaraq həkimlərlə, alimlərlə, hətta xaricdən gələn qonaqlarla birlikdə çıxış etdiyini söyləyib: "Onlara beynəlxalq sertifikatlar verildi. Hansı ki, Azərbaycanda bu vaxtadək beynəlxalq pediatrik sertifikat verilməmişdi. Bundan əlavə, qeydiyyat işlərində diktör kimi çıxışda da ATU THİK-də çalışan aktiv tələbələrimizə üstünlük verdik".

Hər il universitetimizə yeni qəbul edilən I kurs tələbələri ilə tanışlıq xarakterli görüş keçirildiyini bildiren THİK sədri vurğulayıb ki, bu görüş zamanı onların maraq dairəsi öyrənilir, həvəs göstərdikləri klublara, dərneklərə cəlb olunmaları üçün söhbət aparılır. ATU THİK haqqında ətraflı məlumatlandırılan tələbələr gələcəkdə icra olunacaq layihələr və planlaşdırılan işlər barədə fikirlərini bölüşürlər.

Arif MƏMMƏDLİ

Əməkdaşımız dünya miqyaslı konqresdə ölkəmizi təmsil edib

Universitetimizin I Cərrahi xəstəliklər kafedrasının əməkdaşı, tibb üzrə fəlsəfə doktoru Taryel Ömərov bariatrik cərrahiyyə üzrə dünya miqyaslı konqresdə ölkəmizi təmsil edib.

artıq 4 ildir ki, ölkəmizdə aparılan bariatrik-metabolik cərrahiyyə əməliyyatları beynəlxalq statistikaya daxil edilir.

Xatırladaq ki, T.Ömərova məxsus laparoskopik bariatrik cərrahiyyə əməliyyatının yeni modifi-

Tanınmış cərrah Beynəlxalq Piylənmə və Metabolik Xəstəliklər Cərrahiyyəsi Federasiyasının (IFSO) XXVI toplantısında təqdimatla çıxış edib. Cərrahların beynəlxalq təşkilatı olan IFSO dünyanın müxtəlif ölkələrindən yüzlərlə mütəxəssisi, 70-dən çox milli təşkilatı özündə birləşdirir. İtaliyanın Neapol şəhərində keçirilən konqresdə bariatrik cərrahiyyənin pionerləri sayılan mütəxəssislər, beynəlxalq aləmdə tanınan alimlər iştirak ediblər. ATU əməkdaşı toplantıdakı çıxışı zamanı iştirakçılara Azərbaycan üzrə statistika haqda məlumat verib.

T.Ömərovun sözlərinə görə,

kasiyası - "Aşırı piylənməsi olan xəstələrdə bariatrik-metabolik cərrahi müalicənin optimallaşdırılması" metodu üçün Avrasiya Patent Təşkilatından (EPO) patent alınıb, Ümumdünya Əqli Mülkiyyət Təşkilatı (WIPO) tərəfindən Beynəlxalq İdeya Müəllifliyi kimi seçilib.

Qeyd edək ki, ATU-nun adı 2021-ci ildən etibarən İFSO-nun Qlobal Reyestrinə daxildir. İllik hesabat şəklində dərc olunan bu reyestrə inkişaf etmiş dövlətlərdə bariatrik cərrahiyyə sahəsində aparılan əməliyyatların, qeydə alınan və müalicə edilən xəstəliklərin dəqiq sayı, dürüstlük əmsali əks olunur.

Nadir və məhv olmaq təhlükəsi ilə üzləşmiş növlərin qırmızı və çəhrayı siyahılarının yaradılması, qiymətləndirmənin kateqoriya və kriteriyalarının müəyyən edilməsi, yüksək risk altında olan növlərin təsnifləşdirilməsi üçün Beynəlxalq Təbiəti Mühafizə İttifaqı (IUCN) tərəfindən işlək bir sistem qurulub. Beynəlxalq miqyasda bu cür siyahıların hazırlanması, həmçinin kateqoriya və kriteriyaların dəqiqləşdirilməsi və yenilənməsi üçün Qırmızı sorğu kitablarından istifadə edilir.

"Qırmızı Kitab"ın hazırlanmasında ATU-nun professoru da iştirak edib

"Qırmızı Kitab"lar nadir və nəslə kəsilməkdə olan bitki və heyvan növləri, habelə onların mühafizəsi və bərpası üçün zəruri tədbirlər haqqında illüstrasiya məlumat toplusunu özündə əks etdirən rəsmi dövlət sənədləri kimi qəbul olunur. "Qırmızı Kitab" canlı təbiəti qorumağın xəbərdarlıq vasitəsi kimi də mühüm əhəmiyyətə malikdir.

2023-cü ildə Azərbaycan Respublikasının "Qırmızı Kitab"ının III nəşri dərc edilib. Hələ 2019-cu ildə bu nəşrin hazırlanması üçün Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası tərəfindən elmi heyət, işçi qrupları və fəaliyyət proqramı müəyyən edilmişdi. "Qırmızı Kitab"ın əsas istiqaməti nadir və nəslə kəsilməkdə olan bitki, heyvan və göbələk növlərinin müəyyən edilməsi, sayları və arealının təyini, onların qiymətləndirilməsi əsasında hərtərəfli məlumatların verilməsi, növlərin mövcud və təklif olunan mühafizə və bərpa üsullarının göstə-

rilməsidir. Bu istiqamətlər həm global, həm də ayrı-ayrı regionlar üzrə müəyyən olunur.

Qafqaz regionu və bütövlükdə Avropa üzrə ən zəngin biomüxtəliflik mərkəzlərindən biri sayılan Azərbaycan Respublikasında nadir və nəslə kəsilmək təhlükəsində olan növlərin və onların yaşayış mühitlərinin mühafizəsi üçün təklif edilən və görülən tədbirlər hər zaman dövlətin dəstəyi, diqqət və qayğısı ilə əhatə olunub. Bu tədbirlərdən ən mühümü ölkə ərazisində nadir və nəslə kəsilmək təhlükəsində olan vəhşi heyvan, yabanı bitki və göbələk növlərinin funksional vəziyyəti haqqında rəsmi dövlət sənədi kimi Azərbaycan Respublikasının "Qırmızı Kitab"ın hazırlanması və nəşri hesab edilə bilər.

"Qırmızı Kitab"ın III nəşrinin hazırlanmasında AMEA, Elm və Təhsil Nazirliyinin Botanika və Zoologiya institutları, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları, həmçinin ATU-

nun Farmakoqnoziya kafedrasının müdiri, professor Cavanşir İsayev də iştirak edib. "Qırmızı Kitab"ın hazırkı nəşrində nadir və nəslə kəsilmək təhlükəsi olan 460 flora növü (423 bitki: 383 ali, 15 ali sporlu, 6 mamır, 14 şibyə, 5 yosun və 37 göbələk) və 241 fauna növü (152 onurğalı və 89 onurğasız) öz əksini tapıb.

Professor C.İsayev Azərbaycan ərazisində nadir bitki növlərinin dəqiqləşdirilməsi, yayılma sahələrinin müəyyən edilməsi və onların mühafizəsinin təşkili istiqamətində fəaliyyət göstərib.

"Qırmızı Kitab"ın III nəşri ölkəmizdə biomüxtəlifliyin qorunması, nəslə kəsilmək təhlükəsi altında olan flora və fauna növlərinin dəqiqləşdirilməsi və mühafizəsi tədbirlərinin daha da gücləndirilməsi üzrə əsas istiqamətverici sənəd kimi mühüm rola malikdir. Kitabın Azərbaycan florasında yabanı halda yayılan bitki növlərindən düzgün istifadə etmək baxımından da praktik əhəmiyyəti var.

Yeni qiymətləndirmə metodları ekspertlərlə müzakirə olunub

ATU-nun Tədris Cərrahiyyə Klinikasında Xəzər Universitetinin rektoru İradə Xəlilova və tibb təhsili üzrə ekspert, ABŞ Arizona dövlət universiteti ilə çalışan Francisco Gutierrez ilə görüş keçirilib.

Görüşdə mini klinik qiymətləndirmə tapşırığı - Mini-KQT (Mini clinical evaluation exercise - Mini-CEX), PBBM - prosedur bacarıqlarının birbaşa müşahidəsi (Direct

Observation of Procedural Skills- DOPS), Situasiya/klinik hala əsaslanan müzakirə (Case-Based Discussion - CbD), 360 dərəcə kimi yeni qiymətləndirmə metodları müzakirə olunub, həmçinin tapşırıq-əsaslı öyrənmə, klinik təqdimatla öyrənmə, problem-əsaslı öyrənmə, hadisə-əsaslı öyrənmə kimi yeni tədris metodları haqda fikir mübadiləsi aparılıb.

Görüşdə ATU-nun öz bazalarında iş-əsaslı təhsil və Şamaxıda icma əsaslı təhsil həyata keçirilməsinə toxunulub.

Qonaqlara 3 proqramın akkreditasiyası, eləcə də universitet kampusu (4 klinika, kafedralar və onların laboratoriyaları) və yeni təhsil proqramı haqqında məlumat verilib.

İ.Xəlilova və F.Gutierrez klinika ilə yaxından tanış olub, konsiliyuma iştirak edib və I Cərrahi xəstəliklər kafedrasında olublar.

Beyin insultunun erkən müalicəsi həyatı əhəmiyyət daşıyır

Professor Aytən Məmmədbəyli: "Hazırda insult əhali arasında əlilliyin əsas səbəblərindən biridir"

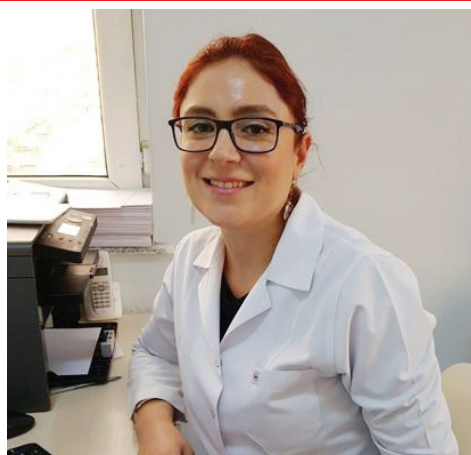
"Beynin damar xəstəlikləri müasir tibbin ən mühüm tibbi-sosial problemi olaraq qalır. Bu da əhəlinin xəstələnmə və ölüm hallarının strukturunda yüksək faiz payı, müvəqqəti əmək itkilərinin və ilkin əlilliyin əhəmiyyətli nisbətləri ilə bağlıdır". Bunu ATU-nun Nevrologiya kafedrasının müdiri, professor Aytən Məmmədbəyli "Təbib" qəzetinə danışarkən söyləyib.

Onun sözlərinə görə, 2013-cü ildə dünyada təxminən 6,9 milyon insan işemik insult, 3,4 milyon insan isə hemorragik insult keçirib: "Hazırda insult əhali arasında əlilliyin əsas səbəblərindən biridir. İnsultdan xilas olanların 70-80 faizi əlil olur və onların təxminən 20-30 faizi daim kənar şəxsin köməyinə ehtiyac duyur.

2015-ci ildə ürayın işemiya xəstəliyindən sonra insult ölüm səbəbinə görə ikinci yerdə olub və təxminən 6,3 milyon insanın həyatına son qoyub. İnsultdan sonra 30 günlük erkən ölüm 35% təşkil edir. Xəstəxanalarda ölüm nisbəti 24%, evdə müalicə olunanlarda isə 43% təşkil edir. Xəstələrin təxminən 50%-i bir il ərzində ölür".

Professor deyir ki, son illər yaşla bağlı insult halları əhəmiyyətli dərəcədə artıb. Bütün insult hallarının 2/3-i 65 yaşdan yuxarı insanlarda baş verir: "İşemik insult üçün əsas risk faktorlarına qanda yüksək xolesterin və aşağı sıxlıqlı lipoprotein, arterial hipertoniya, şəkərli diabet, ürək xəstəlikləri (aritmia və s.), qan laxtalanma göstəricilərinin yüksək olması, oturaq həyat tərz, piylənmə, siqaret çəkmə və TIH (tranzitor işemik həmlələr) daxildir. Serebral insult zamanı beyin toxumasında geridönməz dəyişikliklər onun başlanmasından 6 saat ərzində meydana çıxır. Bu baxımdan, beyin insultunun erkən diaqnozu və erkən müalicəsi məsələsi çox aktualdır".

İnsultun əsas əlamətlərindən söhbət açan mütəxəssis testin mahiyyəti barədə də məlumat verir: "İnsultun əsas əlamətləri yuxarı və ya aşağı ətraflarda (adətən bədən bir yarısında) qəfil yaranan zəiflik, uyuşma, hissiyyatın pozulması, üzdə yaranan asimmetriya, nitq pozğunluqları (aydın olmayan tələffüz və s.), xəstəyə ünvanlanan sözlərin düzgün başa düşülməməsi, bir və ya hər iki gözde qəfil yaranan görmə pozulması, yerləşmənin, başgicəllənmə, tarazlığın və koordinasiyanın itirilməsi, çox şiddətli baş ağrısı və sairədir. Evdə insult diaqnozu üçün kifayət qədər sadə, lakin etibarlı bir test var. İngilisdilli ədəbiyyatda bu test FAST Face Arm Speech Test, başqa sözlə, "Face-Hand-Speech-Test" adlanır. Testdə xəstədən gülümsəməsi və ya dişlərini göstərməsi istənilir. İnsult zamanı üzün nəzərəcarpan asimmetriyası meydana gəlir. Xəstədən 5 saniyə ərzində oturmuş vəziyyətdə hər iki qolunu 90°, uzanmış vəziyyətdə isə 45° bucaq altında qaldıraraq saxlamasını xahiş edin. İnsult zamanı qollardan

biri düşür. Xəstədən sadəcə bir ifadə deməsini istəyin. İnsult zamanı xəstə bunu aydın və düzgün tələffüz edə bilmir, nitqi anlaşılmaz və çaşqın olur. İnsultun inkişafını göstərən ən azı bir simptom varsa, ləngimədən təcili yardım çağırmaq lazımdır - nə qədər tez yardım göstərsə, sağalma şansı bir o qədər çox olar".

A.Məmmədbəyli bildirir ki, insultun inkişafının qarşısının alınması onun inkişafı üçün risk faktorlarına nəzarəti əhatə edir: "Onların arasında qan təzyiqinə nəzarəti qeyd etmək lazımdır. Hipertoniyadan əziyyət çəkən insanların insult keçirmə ehtimalı daha yüksəkdir. Arterial təzyiq göstəricilərini nəzarət altında saxlamaq çox vacibdir: qan təzyiqini mütəmadi olaraq ölçün, qan təzyiqini optimal səviyyədə saxlamağa kömək edən, həkim tərəfindən təyin olunan dərmanları diqqətlə qəbul edin. Sağlam çəkini qoruyun. Artıq çəki və ya piylənmə insult riskinizi artırır".

Həkimin məsləhətinə görə, ən azı yarım saat gündəlik fiziki məşqləri əhatə edən müntəzəm fiziki fəaliyyət də lazımdır: "Xolesterol səviyyəsini azaltmaq, sağlam pəhriz saxlamaq, bu zaman tərəvəz və meyvələri rasiona daxil etmək, xörək duzundan az istifadə etmək tövsiyə olunur. İnsult keçirmiş insanlar təkrarlanan insultun qarşısını almaq üçün həkimin təyin etdiyi dərmanları düzgün qəbul etməli və mütəmadi olaraq nevroloqa baş çəkməlidirlər".

Qeyd edək ki, hazırda ATU-nun Tədris Terapevtik Klinikasının Nevrologiya şöbəsində insult və insultdan sonrakı bərpa dövründə müalicə prosesi uğurla həyata keçirilir. Burada xəstələrin lazımi diaqnostikası, müalicəsi, o cümlədən fizioterapevtik müalicəsi və reabilitasiyası üçün hər cür şərait yaradılıb.

Uzunömürlülük ictimai sağlamlığın göstəricisidir. Bununla yanaşı, dünyada uzunömürlü insanların sayı artdıqca, səhiyyə xərcləri və iqtisadi itki də artır. Hər ölkə isə bunun öhdəsindən gələ bilmir. Bu və digər məsələlərə dair suallarımızı ATU-nun İctimai sağlamlıq və səhiyyənin təşkili kafedrasının professoru, tibb elmləri doktoru Rafiq Çobanov cavablandırır.

Yaşlı insanların qayğıları diqqət mərkəzindədir

ATU-nun İctimai sağlamlıq və səhiyyənin təşkili kafedrasında bu istiqamətdə araşdırmalar aparılır

- Müasir dövrdə dünyada yaşlı əhali ilə bağlı vəziyyət necədir?

- Ümumi desək, vəziyyət o qədər də qənaətbəxş deyil. Belə ki, yaşlı əhəlinin sayı yüksəlir və proqressiv artaraq hətta bəzi ölkələrdə 20%-ə çatır. Bizdə isə bu rəqəm 14-17% təşkil edir. Aydın məsələdir ki, yaşlı əhəlini hərtərəfli təmin etmək üçün böyük vəsait tələb olunur. Ona görə də bir çox ölkələr çətinliklərlə üzləşir. Hətta ABŞ kimi inkişaf etmiş ölkədə bəzi ştatların rəhbərləri təklif edir ki, təqaüd alanlara pulsuz dərman, tibbi xidmət və məişət problemləri üçün vəsait verilməsin.

- Məlumdur ki, ölkələr insanların uzunömürlülüynə görə bir-birindən fərqlənir. Burada daha çox hansı amillərin təsiri var?

- İlk növbədə sosial-iqtisadi vəziyyət, yaşlı əhaliyə göstərilən tibbi xidmətin səviyyəsi, onların sosial-məişət təminatı. Eləcə də yaşlı əhaliyə psixoloji dəstək vacibdir ki, onlar öz-lərini cəmiyyətə lazımsız hiss etməsinlər və psixoloji cəhətdən gərginlik yaşaməsinlər.

- Bəs bizim ölkəmizdə vəziyyəti necə qiymətləndirmək olar? Bu sahədə hansısa fərqli xüsusiyyətlər mövcuddur?

- Yuxarıda dediklərimi bizə də aid etmək olar. Doğrudur, herontoloji xidmətə aid proqramlar var, bəzi yerlərdə herontoloji mərkəzlər də fəaliyyət göstərir. Amma bunlar problemi tam həll etmir və qarşıya qoyulan məqsədi reallaşdırmır. Bəzi ölkələrdə herontoloji mərkəzlər yox, ərazi bölgüsü üzrə herontoloji xidmətlər var. Yaşlı insanların qulluq etmək üçün xüsusi işçilər hazırlanır. Ona görə də mənəcə, ilk növbədə keyfiyyətli monitorinq aparılmalı, yaşlı əhəlinin sayı dəqiqləşdirilməli və onlara daim nəzarət olunmalıdır. Əgər ərazi üzrə qurumlar təşkil etmək mümkün deyilsə, heç olmasa poliklinikalarda onlar üçün spesifik şərait yaradılmalıdır.

Nəzərə almaq lazımdır ki, yaş artdıqca

pulsuz verilməsi təqdirləyici olardı. Nəzərə almaq lazımdır ki, yaşlılar xəstəlikləri başqa cür keçirir. Cavanlara məsləhət görülmə tədbirlər onlara yaramır. Və eyni vaxtda bir neçə xəstəliyin müalicəsi gedir. Ona görə də dəqiq differensiasiya aparılmalıdır. Bir həkim digər həkimin təyin etdiyi dərmanları nəzərə almalıdır. Hesab edirəm ki, poliklinikalarda klinik farmakoloqun fəaliyyət göstərməsi yaxşı olardı. Onlar bir neçə həkimin təyin etdiyi

dərmanları araşdırıb eyni təsirli və ya bir-birinin təsirini azaldan, antaqonist dərmanları müəyyən edərdi.

Poliklinikada herontoloqun olması, onun klinik farmakoloqla birgə işləməsi vəziyyətə müsbət təsir göstərirdi.

- Necə düşünürsünüz, bu sahədə bütün problemləri səhiyyə xidmətlərinin təşkili kontekstində aradan qaldırmaq mümkündür?

- Hər problemi səhiyyənin üstünə atmaq olmaz. Bu məsələyə yanaşmanı ailədən başlamaq lazımdır. Bəzi ailələrdə qocalara münasibət heç də yaxşı deyil. Xüsusilə tək yaşayan qocaların vəziyyəti acınacaqlıdır. Bəzən ailələr onların qidalanmasını nəzərə almır. Diş, protez problemi həzm pozğunluqlarına, stomatitlərə səbəb olur. Gündəlik gigiyenik qulluq çox vacibdir. Dərmanların səhv qəbul edilməməsi üçün yaddaş kartı olmalıdır.

- Yaşlı insanlar və onların qarşılaşdığı problemlərlə bağlı kafedranızda hansı işlər planlaşdırılır?

- Bizim kafedra bu məsələ ilə ciddi məşğul olmağa başlayıb. Hazırda statistik mərkəzlə birgə araşdırmalara başlamışıq və bəzi poliklinikaları seçmişik. TƏBİB-lə birgə belə məsələləri araşdırır və yaşlılarda ən çox rast gəlinən xəstəlikləri üzə çıxarıq. Eyni zamanda uzunömürlü insanların çox yaşamasına hansı amillərin təsir göstərdiyini müəyyənləşdiririk. Herontoloji mərkəzlə sıx əməkdaşlıq edirik. Onu da bildirim ki, kafedranın dosenti Yaqut Hacıyevanın elmi rəhbərliyi altında herontoloji problem üzrə iki magistr dissertasiyası yerinə yetirilir. Bu

xəstəliklər də artır. Ona görə də yaşlı insanların bir-iki həkimlə işi bitmir. Yəqin siz də müşahidə etmişiniz, yaşlılar çətinliklə, bəzən kiminsə köməklili ilə poliklinikaya gəlirlər. Və hər həkimin növbəsinə ayrıca dayanırlar. Eləcə də siğorta masası qarşısındakı sıxlığı yaşamalı olurlar. Yaşlı insan bunların hamısını edə bilmir, haldan düşür, əsəbləşir, bəzən sona qədər dözmür və çıxıb gedir. Ona görə də poliklinikalarda yaşlı insanlar üçün növbədənəknar qəbulun təşkili və ya xüsusi saat, ya da günün ayrılması yaxşı olardı.

Ölkəmizdə səhiyyə sahəsi ilə bağlı böyük addımlar atılır. Məsələn, diabet xəstələri üçün mərkəzlər var, bahalı dərmanlar pulsuz verilir və s. Yaşlı insanlara da onlarda ən çox rast gəlinən xəstəliklərə qarşı bəzi dərmanların

yaxınlarda uzunömürlü insanlarla görüşmək və onlara göstərilən tibbi xidmətin vəziyyəti ilə tanış olmaq üçün əməkdaşlarımızın cənub bölgəsinə səfəri gözlənilir. Bundan başqa, kafedramız növbəti beş illikdə herontologiya üzrə elmi proqram nəzərdə tutub. Eləcə də ötən tədris ilindən İctimai səhiyyə fakültəsində Herontologiya fənni keçilir. Arzu edərdik ki, bu fənn bütün fakültələrdə tədris olunsun. Çünki həkim qocaların tək xəstəliyini yox, həm də sosial problemlərini bilməlidir.

Sonda qeyd etmək istədim ki, cəmiyyətin hər bir üzvü yaşlılara qarşı diqqətli olmalıdır. Çünki qocalıq qarşısının alınmaz bioloji prosesdir və o, hər kəsin qapısını döyəcək.

M.ƏLƏKBƏRLİ

Öyrədənlərin öyrədilməsi

Bütün dünyada olduğu kimi, Azərbaycanda da ənənəvi təhsildən inteqrasiya olunmuş, tələbə mərkəzli və problem əsaslı təhsil sistemlərinə keçid getdikcə sürətlənir. Azərbaycan Tibb Universitetinin gənc kafedralarından olan Tibb və sağlamlıq elmləri təhsili kafedrasının əsas fəaliyyət istiqamətlərindən biri tələbələrle işdirsə, digəri pedaqoji heyətin fəaliyyəti ilə bağlıdır.

Tibb və sağlamlıq elmləri təhsili kafedrasında növbəti təlimlərə start verilib

Kafedranın müdiri, dosent Samir Cavadlı ötən müddət ərzində görülmüş işlərlə bağlı məlumat verib:

"Hazırda tibb təhsili sisteminə tələbənin dinləyici olduğu passiv təhsil üsulları əvəzinə, tələbənin iştirakçı və yaradıcı olduğu aktiv təhsil metodları üstünlük təşkil edir. Tibb fakültəsini və ya hər hansı bir ixtisası bitirmək pedaqoq ixtisası qazanmağın göstəricisi ola bilməz. Tibb sahəsində təcrübə qazanmaq

üçün təhsilə ehtiyac olduğu kimi, tibb təhsilçisi ixtisasını qazanmaq üçün də təlim prosesi lazımdır. Tibb Universitetində dərs deyən müəllim və həkimlərin əsas vəzifələrinin tədris olması təlimçinin təliminin əhəmiyyətini daha da artırır. Belə ki, tibb təhsilindəki inkişaf pedaqoq hazırlığı proqramlarının əhəmiyyətini getdikcə daha çox ön plana çıxarır.

Dünyada tibb təhsili sahəsində baş verən dəyişikliklər tibb müəllimlə-

rinin təhsildə özlərini qiymətləndirməsi və inkişaf etdirməsi zərurətini ortaya çıxarıb. Tibb pedaqoqlarının təlim metodları və texnikaları üzrə təlim keçmələri ilə bağlı artan konsensus var. Müəllim heyətinin təhsil ehtiyaclarının qiymətləndirilməsi, bu ehtiyacların ödənilməsində prioritet hədəflərin müəyyən edilməsi (fakültənin qiymətləndirilməsi) və bu ehtiyacları qarşılayaraq daha yaxşı tibb müəllimi olmaq prosesində ef-

ektiv təlim proqramlarının yaradılması (fakültə inkişafı) xüsusilə son 20-30 ildə böyük əhəmiyyət qazanıb. Yeni yaxşı təlimçi təhsili proqramı tibb təhsili proqramının uğuru üçün əvəzsiz amillərdən biri hesab olunur".

S.Cavadlının bildirdiyinə görə, tibb pedaqoqlarının əsas işi tələbə və köməkçi təhsili həyata keçirməkdir, digər tərəfdən onlar intensiv tədqiqat və xəstə baxım fəaliyyətləri ilə məşğuldurlar: "Bu mürəkkəb vəziyyətdə akademik və peşəkar bacarıqlarını artırmaq üçün "Pedaqoji peşəkarlığın inkişafı" təlim proqramlarından yararlanmaq professor-müəllim heyətinin fəaliyyətində vacib şərtlərdən biridir.

Qeyd olunanların vacibliyini nəzərə alaraq, Azərbaycan Tibb Universitetində həyata keçirilmiş yeniliklərdən biri də məhz ötən ilin sentyabrında Tibb və sağlamlıq elmləri təhsili kafedrasının yaradılması oldu. Kafedranın tədrislə yanaşı, əsas fəaliyyətlərindən biri də universitetin professor və müəllim heyətinə təlimlərin keçir-

ilməsidir. Kafedra fəaliyyətinə başladığı 2022/2023-cü tədris ilində qış və yaz semestrində hər birində iki qrup olmaqla qeyd olunan təlimləri həyata keçirib. "Pedaqoji peşəkarlığın inkişafı" təlimlərinin proqramına "necə öyrədirik və yaxud necə öyrənirik?", həmçinin tədris proqramının hazırlanması, öyrənmə hədəflərinin müəyyən edilməsi, kiçik və böyük qruplarda, klinikada tədrisin necə təşkil olunması, ölçmə və qiymətləndirmə metodları, tədrisin planlanması, yazılı imtahanların təşkili və s. istiqamətləri əhatə edən mövzular daxil edilib. Ötən tədris ilində təşkil olunmuş təlimlərlə bağlı universitetimizin akademik personalı tərəfindən müxtəlif başlıqlarda bir sıra təlimlər keçirilib. "Davamlı olması faydalı olar", "Yeni təbiiqlərdən növbəti dərslərdə istifadə etməyi düşünürəm", "Böyük qruplarda yeni tədris metodunu müəyyənləşdirmə təbiiqlərdən", "Tələbələr çox razı qaldılar", "Dərsin düzgün formatda qurulmasını, prezentasiyasını düzgün formatlaşdırıb təqdim etməyi öyrəndim" və s. kimi adlar altında keçirilən təlimlərə müsbət rəylər bildirilib.

Kafedra müdirinin sözlərinə görə, bu il də sentyabrın 5-dən etibarən eyni proqramı üzrə təlimlərə start verilib.

Həyatımız boyu tez-tez işlətdiyimiz ifadələr var. Onların bir hissəsi də əmək fəaliyyəti ilə bağlıdır. Məsələn, "İş insanın cövhəridir", "İşləməyən dişləməz", "Səndən hərəkət, Allahdan bərəkət", "Bu günün işini sabaha qoyma", "Ayaq getməsə əl gətirməz" və s. Bu ifadələr bir tərəfdən insanın əməyinə verilən qiymətdirsə, digər tərəfdən fiziki aktivliyin sağlamlıqdakı rolunu özündə ehtiva edir. Təsədüfi deyil ki, bütün bunlar tibb alimlərinin araşdırmalarında da öz əksini tapır.

Dəli-dolu gənclər niyə passivləşib?

ATU alimlərinin apardığı maraqlı araşdırma tələbələrin fiziki fəallığı ilə bağlı xoşagəlməz nəticələr ortaya çıxarıb

ATU-nun Qidalanma və tibbi ekologiya, Uşaq-yeniyyət mələrin sağlamlığı və əmək sağlamlığı kafedralarının əməkdaşları da bu istiqamətdə maraqlı tədqiqat işi aparıblar. Bu barədə tədqiqat işinin rəhbəri, Qidalanma və tibbi ekologiya kafedrasının sabiq müdiri, dosent İbrahim Əhmədov "Təbib" qəzetinə açıqlama verib. Bildirib ki, təhsil ocaqlarında, o cümlədən həyatın bütün sahələrində informatika və innovasiya texnologiyasının geniş tətbiqi insanların, eləcə də tələbə gənclərin həyat tərzinə, hərəkətlərinin monotonluğuna və hipokineziya təsirinə məruz qalmalarına səbəb olur: "Tədqiqatlar göstərir ki, bütün dünyada olduğu kimi, ölkəmizdə də insanların fiziki fəallığı nəzərə çarpacaq dərəcədə aşağı olub, sutkanın 3%-nə belə çatmır və yaş artdıqca, bu göstərici daha da azalır. Passiv həyat tərzinin hər il dünyada 5 milyondan çox insanın vaxtsız ölümünə səbəb olduğu müəyyən edilib. Son dövrlərdə passiv həyat tərzini piylənmə, arterial hipertenziya, II tip şəkərli diabet, ürək-damar xəstəlikləri, beyin-qan dövranı çatışmazlığı, öd daşı, böyrək daşı xəstəlikləri, dayaq-oynaq sistemi patologiyaları, bədxassəli törəmələr və s. kimi qeyri-infeksiyon xəstəliklərin artmasına səbəb olub. Ölüm riskləri arasında fiziki passivlik 4-cü yerdə qərar tutur. Hazırda tələbələrin orqanizminin sərf etdiyi

enerji nəzərəçarpan dərəcədə azalıb. Aktiv həyat tərzini orqanizmin hüceyrə, toxuma, üzv və sistemlərinin bioloji tamlığının inikasidir. Hipodinamiya isə orqanizmin morfofunksional vəziyyətinin kəskin dəyişməsinə, əzələlərin və sümükklərin atrofiyasına, maddələr mübadiləsinə ciddi təsir edir, zülalların sintezinin zəifləməsi fonunda zülalların parçalanmasının güclənməsinə, endokrin dəyişikliklərə, əsas mübadilənin və orqanizmin müqavimətinin nəzərəçarpan dərəcədə zəifləməsinə gətirib çıxarır. Nəticədə əmək qabiliyyətinin aşağı düşməsi, sinir fəaliyyətinin pozulması, nevrasteniyə, astenik sindromla müşayiət olunur, yorğunluq, əsəbilik, baş ağrıları, yuxusuzluq kimi hallar inkişaf edir. Hipodinamiya zamanı yağ mübadiləsində də ciddi pozğunluqlar meydana çıxır, qanda xolesterinin səviyyəsi yüksəlir. Fəal həyat tərzini - fiziki fəallıq isə yüksək saxlamlıqlı lipoproteidlərin müsbət balansına səbəb olur və orqanizmi ateroskleroz təhlükəsindən qoruyur".

Mütəmadi hipodinamiya vəziyyəti insanın reaksiyalarının, yaddaşının zəifləməsi, sümükklərdə kalsiumun miqdarının, dövr edən qanın həcmi azalması, miokardın gücünün və cinsi marağın zəifləməsi, əzginlik, apatiya ilə müşayiət olunur. Fiziki fəallıq insanların çətinlikləri asan dəf etməsinə imkan yaradır, fəal uzunömür-

lülüyü, orqanizmdə baş vermiş bütün funksional pozğunluqların bərpasını təmin etməklə vegetativ funksiyaları və maddələr mübadiləsinə yaxşılaşdırmağın ən əlverişli və təbii üsulu hesab olunur. Hətta mülayim fiziki fəallıq zamanı belə, hipotalamus-hipofiz-böyrəküstü vəzlər sisteminin bütün həlqələri fəallaşır. Həvəslə həyata keçirilən fiziki aktivlik insanda yüksək əhval-ruhiyyə, şüxluq, həyat eşqi yaratmaqla güclü antistressogen təsir göstərir. Adət olunmuş fiziki fəallıq iş prosesləri və istirahət də daxil olmaqla insanın həyat qabiliyyətini, bunun üçün tələb olunan maddələrin təminat səviyyəsini və səciyyəsinə tənzimləyir. Daha intensiv əmək fəaliyyəti, bədən tərbiyəsi və idmanla məşğul olan şəxslərin bədəninin demək olar ki, bütün əzələləri proseslərdə həmahəng iştirak edir. Passiv həyat tərzini keçirənlərdə, eləcə də yaşa dolduqca bədəndə mübadilənin ara məhsulları-şlakların toplanması prosesi sürətlənir. Intensiv fiziki fəaliyyət zamanı isə orqanizmdən şlakların asanlıqla xaric olması müşahidə olunur. Fiziki məşğələlər və idmanla mütəmadi məşğul olduqda, qanda eritrositlərin və hemoqlobinin miqdarı yüksəlir, qan oksigenlə zənginləşir, leykositlərin fəallığı artır, nəticədə infeksiyalara və soyuqdəymələrə qarşı orqanizmin müqaviməti yüksəlir. Fiziki fəal-

liyyət ağciyərlərin hava mübadiləsinin, toxumalar tərəfindən oksigenin mənimsənilməsinin yüksəlməsinə, qanın oksigenlə daha yaxşı zənginləşməsinə səbəb olur, həzm, orqanizmin

istilik tənziminin yaxşılaşmasına, fiziki və psixoloji fəaliyyətin təminatına şərait yaradır. Bədən kütləsinin təxminən 50%-ni əzələlər təşkil edir. Onlar enerji tələbatını 20 dəfə və daha çox dəyişmək imkanına malikdirlər. Fiziki fəallıq zamanı tək skelet əzələləri deyil, həmçinin ürək və ağciyərlərin əzələlərinin də funksional imkanları nəzərə çarpan dərəcədə yüksəlir ki, nəticədə, ağciyərlərin hava mübadiləsinə, qanın oksigenlə daha yaxşı zənginləşməsinə, toxumalar tərəfindən oksigenin mənimsənilmə səviyyəsinin yüksəlməsinə şərait yaranır.

İ.Əhmədovun sözlərinə görə, tədqiqatda lictimə səhiyyə fakültəsinin IV kursunda təhsil alan 68 nəfər tələbə cəlb edilib. Fəal anket sorğu üsulu ilə tələbələrin fiziki inkişaf göstəriciləri, həyat təzləri, fiziki fəallıqları və sərf etdikləri enerjiyə əks etdirən materiallar toplanılıb, statistik işlənilib və təhlili həyata keçirilib. Tələbələrin sərf etdikləri enerjiyə müəyyən etmək üçün, onlara həftənin

4 gününü əhatə edən (biri həkim istirahət günü olmaqla) xronometraj cədvəlləri paylanılıb. Xronometraj cədvəlində gündəlik həyatda təsadüf ediləcək 80-dən artıq fəaliyyət növü göstərilib. Tələbələr cədvəli doldurarkən onların gün rejimində siyahıda olmayan fəaliyyətə təsadüf etdikdə, anketində bu fəaliyyəti və ona sərf etdikləri vaxtı da cədvəle əlavə ediblər.

Tədqiqat qrupu tələbələrin sutka ərzindəki fəaliyyətlərini enerji sərfi baxımından uyğunluqları nəzərə alınmaqla qruplaşdırıb. Məlum olub ki, onların şəxsi gigiyenaya sərf etdikləri müddət sutkalıq vaxtın 7,2%-ni, səhər gimnastikası və sərbəst hərəkətlər isə cəmi 0,4%-ni təşkil edib. Onlar universitetdə tədris proseslərinə (mühazirə, təcrübə və seminar məşğələləri) sutkanın 18,1%-i, dərslərə hazırlaşmağa isə 7,1%-i qədər vaxt ayırıblar. Nəticələrdən görünür ki, gənclər təsərrüfat işlərinə (bazarlıq, xörək hazırlamaq, mənzildə yır-yığış, həyatı sahədə iş) sutkanın 6,0%, piyada və nəqliyyatla yol getməyə (müvafiq olaraq) 3% və 4,2%, qida qəbuluna 4,7%, yuxuya 32%, dincəlmə və müxtəlif əyləncələrə 12,8%, bədən tərbiyəsi və idmana, müxtəlif oyunlara isə cəmi 0,3%-i səviyyəsində vaxt sərf ediblər.

Nəticələrin təhlili göstərir ki, tələbələrin böyük əksəriyyətinin fiziki fəallığı arzuolunmaz səviyyədədir. Fəal həyat tərzinin gənclərin fiziki və zehni inkişafı, tədris müvəffəqiyyətləri, sağlamlıq göstəriciləri və həyat keyfiyyətinə təsir göstərən aparıcı amil olması barədə kifayət qədər nəzəri məlumatlara malik gələcək həkimlərin belə passiv həyat tərzinə malik olmaları təəssüf doğurur.

A.KAMRANOĞLU

Görkəmli alim 60 illik yubileyini qeyd edir

Bu günlərdə Azərbaycan Tibb Universitetinin I Cərrahi xəstəliklər kafedrasının müdiri, AMEA-nın müxbir üzvü Nuru Yusif oğlu Bayramovun 60 yaşı tamam olur.

N.Bayramov 17 sentyabr 1963-cü ildə Qərbi Azərbaycanın Basarkeçər rayonunun Nərimanlı kəndində anadan olub. 1980-ci ildə N.Nərimanov adına Azərbaycan Tibb İnstitutunun Məalicə-profilaktika fakültəsinə daxil olub, 1986-cı ildə fərqlənmə diplomu ilə bitirib. 1986-88-ci illərdə I Cərrahi xəstəliklər kafedrasında klinik ordinatora keçib. 1988-ci ildə İ.M.Səçenov adına Moskva Tibb Akademiyasında aspiranturaya daxil olub, 1991-ci ildə aspiranturayı vaxtından əvvəl bitirərək, tibb elmləri namizədi elmi adı üçün dissertasiya işini müdafiə edib. 1991-94-cü illərdə I Cərrahi xəstəliklər kafedrasında assistent vəzifəsində işləyib. O, Qarabağ müharibəsi zamanı Tərtərdə 2 saylı Hərbi-səhra hospitalında və M.Nağıyev adına Təcili Tibbi Yardım Xəstəxanasında yaralılara cərrahi xidmətin göstərilməsində aktiv iştirak edib. 1994-cü ildə "Qaraciyər cərrahiyyəsi və transplantasiyası" mövzusu üzrə elmi-tədqiqat işləri aparmaq, "Laparoskopik, qastroenteroloji və onkoloji cərrahiyyə" üzrə praktik təcrübə keçmək üçün Türkiyə Respublikasına ezam olunub. O, 2000-ci ilə qədər Yüksək İxtisas Xəstəxanasında, Başkənd Universiteti Orqan Nəqli Klinikasında və Ankara Universiteti Cərrahi Onkologiya Bölümündə elmi-tədqiqat işləri aparıb və praktik təcrübə keçib. 1996-98 illərdə Türkiyənin Yüzüncü Yıl və Kırıkkale

universitetlərinin Ümumi cərrahiyyə kafedralarında dosent kimi, kafedra müdiri vəzifəsində işləyib.

1999-cu ildə tibb elmləri doktoru alimlik dərəcəsi alan N.Bayramov 2001-ci ildə Azərbaycana qayıdaraq Mərkəzi Klinik Xəstəxanasının və Mərkəzi Gömrük Hospitalının qurulmasında, kadr hazırlığında, ümumi, laparoskopik və transplantasiya cərrahiyyəsinin təşkilində yaxından iştirak edib. Həmin il ATU-nun I Cərrahi xəstəliklər kafedrasında dosent, 2004-cü ildə professor, 2012-ci ildə isə kafedra müdiri vəzifəsinə seçilib, hazırda da bu vəzifədə işləyir.

Professor Nuru Bayramov 2014-cü ildə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib. 2015-16-cı illərdə ATU Tədris Cərrahiyyə Klinikasının direktor əvəzi olub. 2006-cı ildən I Məalicə-profilaktika fakültəsinin və ATU Elmi Şuralarının üzvüdür. II Qarabağ müharibəsi dövründə ATU TCK, Mərkəzi DTX və Mərkəzi Gömrük hospitalarında yaralılara cərrahi yardımın təşkilində aktiv

fəaliyyət göstərüb. O, 2015-ci ildən Ali Attestasiya Komissiyasının Rəyasət Heyətinin üzvüdür. 2014-2021-ci illərdə Tibb üzrə Elmi Tədqiqatların Təşkili və Əlaqələndirilməsi Şurasının sədri olub, hazırda isə üzvüdür. 2013-19-cü illərdə ATU-nun "Cərrahiyyə" üzrə Problem Komissiyasının sədri olub. Professor N.Bayramov bir çox beynəlxalq cəmiyyətlərin üzvüdür: Avropa Hepatoloqlar Cəmiyyəti (EASL), Avropa Endoskopik Cərrahiyyə Cəmiyyəti (EAES), Avropa Transplantasiya Cəmiyyəti (ESOT), Beynəlxalq Qaraciyər Transplantasiyası Cəmiyyəti (ILTS), Beynəlxalq Gastroenteroloqlar və Onkoloji Cərrahlar Cəmiyyəti (IASGO), Beynəlxalq Piylənmə Cərrahiyyəsi Federasiyası (IFSO), Klinik Robotik Cərrahlar Cəmiyyəti (CRSA) və s. O, 400-dən çox elmi işin, 40 kitabın, 14 metodik tövsiyənin, 11 ixtira və səmərələşdirici təklifin müəllifidir. İki qrant layihəsinin iştirakçısıdır.

Onun rəhbərliyi altında 8 dissertasiya işi müdafiə olunub. Hazırda qaraciyər transplantasiyası, laparoskopik, metabolik cərrahiyyə və kök hüceyrələr üzrə elmi tədqiqatlarını davam etdirir. 2010-cu ildə Səhiyyə Nazirliyinin Fəxri Fərmanı, 2022-ci ildə Azərbaycan Gömrük Komitəsinin 30 illik yubiley medalı ilə təltif olunub. 1999-cu ildən Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvüdür.

ATU-nun I Cərrahi xəstəliklər kafedrasının kollektivi görkəmli alimi 60 illik yubileyi münasibəti ilə ürəkdən təbrik edir, ona möhkəm sağlamlıq, uzun ömür və yaradıcılıq uğurları arzulayır!

Azərbaycan Tibb Universitetinə ağır itki üz verib. Tanınmış uşaq cərrahı, ATU-nun Uşaq cərrahlığı kafedrasının professoru Elmira Pənahova uzun sürən xəstəlikdən sonra 71 yaşında dünyasını dəyişib.

Tanınmış alim dünyasını dəyişib

Elmira Sədi qızı Pənahova 1952-ci ildə Qərbi Azərbaycanın Kalino rayonunda ziyalı ailəsində anadan olub. O, 1969-cu ildə orta məktəbi əla qiymətlərlə bitirdikdən sonra N.Nərimanov adına Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun Pediatriya fakültəsində təhsil alıb. Əmək fəaliyyətinə 1975-ci ildə M.Nağıyev adına Təcili Yardım xəstəxanasında başlayan Elmira xanım müxtəlif illərdə həmin xəstəxanada həkim-reanimatorloq, uşaq cərrahı və baş laborant vəzifələrində çalışıb. O, 2010-cu ildən ömrünün son günlərində ATU-nun Tədris Cərrahiyyə Klinikasında Uşaq cərrahiyyəsi şöbəsinin professoru kimi fəaliyyət göstərirdi.

E.Pənahova 1986-cı ildə namizədlik, 2006-cı ildə isə doktorluq dissertasiyasını müdafiə edib. O 1987-ci ildə keçmiş SSRİ Xalq Nailiyyətləri Sərgisinin gümüş medalı ilə təltif edilib. Professor 82 elmi məqalə, 1 ixtira tezisi, 5 səmərələşdirici təklif və 2 metodik tövsiyənin müəllifi olub. Onun rəhbərliyi altında üç elmi monoqrafiya nəşr edilib. O, 1988-ci ildə Pediatriya fakültəsinin dekanı işləyib.

Fəaliyyəti dövründə həmişə qayğıkeş, əməksevər və diqqətli həkim-müəllim kimi doğma kollektivin, eləcə də tələbələrini dərin rəğbətini qazanan Elmira xanımın xatirəsi onu tanıyanların qəlbində yaşayacaq.

Allah rəhmət eləsin!

ATU-nun rektorluğu və Uşaq cərrahlığı kafedrasının kollektivi

Qocaman təhsil işçisi vəfat edib

ATU-nun Əczaçılıq texnologiyası və idarəçiliyi kafedrasının sabiq dosenti, əczaçılıq elmləri namizədi Təhməzov Fərman Əlibala oğlu ömrünün 90-cı ilində vəfat edib.

F.Təhməzov 1933-cü il oktyabrın 30-da anadan olub. Bakı Əczaçılıq texnikumunu, Tibb İnstitutunun Əczaçılıq fakültəsini və aspiranturasını bitirib. 1965-ci ildə dissertasiya işini müvəffəqiyyətlə müdafiə edərək əczaçılıq elmləri namizədi elmi dərəcəsinə layiq görüldü. 1965-ci ilin oktyabrından "Dərman formalarının texnologiyası" kafedrasında assistent, baş müəllim, sonra isə dosent vəzifələrində çalışıb.

1983-1992-ci illərdə Əczaçılıq fakültəsinin dekanı, 1990-2000-ci illərdə isə kafedranın müdiri olub. 60-dək elmi məqalənin, o cümlədən bir neçə dərslik və dərs vəsaitinin müəllifi olan Fərman müəllim işlədiyi müddətdə fakültənin elmi şurasının üzvü idi.

Bir neçə nəsil tibb işçilərinin müəllimi olmuş F.Təhməzovun xatirəsi onu tanıyanların qəlbində yaşayacaq.

Allah rəhmət eləsin!

ATU-nun rektorluğu və Əczaçılıq fakültəsinin kollektivi

Fizioterapevtlərə hər zaman ehtiyac var

8 Sentyabr - dünyada Beynəlxalq Fizioterapevtlər Günü kimi qeyd olunur. İnsanların sağlamlığının keşiyində dayanan bu peşənin sahiblərinə ölkəmizdə də böyük ehtiyac var.

Xüsusilə 44 günlük Vətən müharibəsində bunu bir daha gördük. İstər müharibə davam edərkən, istərsə də müharibədən sonrakı dövrdə Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Cərrahiyyə Klinikasının Fizioterapiya və reabilitasiya şöbəsinin əməkdaşları yüzlərlə qazimizin sağlamlığının reabilitasiya olunmasında xüsusi fədakarlıq nümayiş etdirdilər. Adıçəkilən şöbədə müalicə alan qazilərimizin əksəriyyəti sağlamlıq klinikadan məmnun, tibbi personaldan razılıqla doğmalarının yanına döndülər.

Şöbənin müdiri Nurlana Əliyeva bizimlə söhbətində fizioterapevtlərin səhiyyədə ən önəmli peşə sahiblərindən biri hesab olunduğunu qeyd edib: "Azərbaycan tarixinə qızıl hərflərlə yazılan 44 günlük müharibədə Ali Baş Komandanımızın rəhbərliyi və cəngavər oğlanlarımızın qəhrəmanlığı sayəsində qələbə qazandıq. Tədris

Nurlana Əliyeva: Vətən müharibəsi və ondan sonrakı dövrlərdə 800-dən çox yaralıya xidmət göstərmişik

Cərrahiyyə Klinikasının Fizioterapiya və reabilitasiya şöbəsində müharibə dövründə və müharibədən sonrakı dövrlərdə 800-dən çox yaralı müalicə olundu. Fizioterapevtlər qazilərin sağlamlıq, normal hərəkətinin bərpası üçün əllərindən gələni etdilər.

Yaralanmış döyüşçülərimizin reabilitasiyasında fizioterapevtlər böyük rol oynadı. Proses belədir ki, həkim baxır, diaqnozu təsdiq edir, o işlərin həll olunmasında ən yaxın köməkçi isə fizioterapevtlərdir.

Eləcə də idman yarışlarında xəsarət alan idmançılarımızın zədələrinin aradan qaldırılmasında fizioterapevtlərin rolu danılmazdır. COVID-19 pandemiyası zamanı xəstələrin şəfa tapmasında da fizioterapiyadan istifadə öz sözünü dedi".

N.Əliyeva rəhbərlik etdiyi şöbədə fizioterapiya və reabilitasiya ilə yanaşı, digər prosedurlarla da təbriqindən söhbət açıb. Bildirib ki, PRP deyilən müalicə metodu var: "Xəstənin öz qanı sentrifugada xüsusi üsulla çökdürülür, trombositlər ayrılır və daha sonra tələb olunan nəhiyələrə daxil edilir. Bu metod böyük effektivdir. Sağlamlıq şəxsinin qarşısının alınması, baş dərisinin qidalanması, hüceyrələrin və üz dərisinin yenilənməsində ondan geniş istifadə edirik. Qeyd edim ki, siz bu metodun reklamı ilə müxtəlif məkanlarda qarşılaşa bilərsiniz. Amma onların əksəriyyəti ucuz avadanlıqlarda, qeyri-peşəkar şəxslər tərəfindən olunur. Bizdə isə bu proses ən müasir avadanlıqda,

tam dəqiqliklə və xüsusi vurğulayım ki, iqiqat olmaqla həyata keçirilir".

Şöbə müdiri bu sahədə təsadüfi, naşı, heç bir təhsili və savadı olmayan insanların işləməsindən təəssüfləndiyini bildirib. Qeyd edib ki, bəzi gözəllik salonlarında heç bir həkim göstərişi olmadan insanlara fizioterapiya proseduru tətbiq olunur. Nəticədə bəzən xoşagəlməz hallar ortaya çıxır.

N.Əliyeva artıq bir neçə ildir ki, Tibb Universitetində bu sahə üzrə mütəxəssislər hazırlanmasına da toxunub: "Mən çox sevinir və fərah duyuram ki, artıq fizioterapevtlərimiz bizim universitetdə hazırlanıb, öz ixtisaslarını dərinlən mənimsəyirlər. Sevindirici hallardan biri də odur ki, son vaxtlar gənclərimiz arasında bu sahəyə maraq xeyli yüksəlib".

Allah rəhmət eləsin!

Uşaq-yeniyyətəmlərin sağlamlığı və əmək sağlamlığı kafedrasının əməkdaşları kafedranın müdiri, dosent Şəhla Balayeva-anası

Rəna Rəhimovanın

vəfatından kədərliandiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Əczaçılıq texnologiyası və idarəçiliyi kafedrasının əməkdaşları kafedranın sabiq dosenti

Fərman müəllimin

vəfatından kədərliandiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Əczaçılıq texnologiyası və idarəçiliyi kafedrasının əməkdaşları Uşaq cərrahiyyəsi kafedrasının professoru

Elmira Pənahovanın

vəfatından kədərliandiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verirlər.

İctimai sağlamlıq və səhiyyənin təşkili kafedrasının əməkdaşları kafedranın baş laborantı Lamiyə Məmmədovaya anası

Elmira Pənahovanın

vəfatından kədərliandiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Yoluxucu xəstəliklər kafedrasının əməkdaşları kafedranın laborantı Qızdət Şahmova anası

Şamil bəyin

vəfatından kədərliandiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Yoluxucu xəstəliklər kafedrasının əməkdaşları kafedranın laborantı Pəri Həsənovaya anası

Mərzziyyə xanımın

vəfatından kədərliandiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

ETM-in kollektivi iş yoldaşları Elçin Təhməzova anası

Fərman müəllimin

vəfatından kədərliandiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

İctimai sağlamlıq və səhiyyənin təşkili kafedrasının əməkdaşları kafedranın assistenti Gülxanım Əliyevaya əzizi

Ceyhun müəllimin

vəfatından kədərliandiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

İctimai sağlamlıq və səhiyyənin təşkili kafedrasının əməkdaşları kafedranın laborantı Ülker Nuruzadəyə atası

Elsevən Hüseynovun

vəfatından kədərliandiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Əczaçılıq toksikologiyası və kimya kafedrasının əməkdaşları kafedranın dosenti Eldar Əhmədova bacısı

Dilşad xanımın

vəfatından kədərliandiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Etibarsız sayılır

Ahmet Hakan Aslan Mehmet Sait oğlu (grup 117A11); Elaheh hadi Chalak Khalil (grup 221A14a); Yazıcı Eyup Səlcuk Murad oğlunun (grup 221A13b) tələbə bileti, Yıldız Boyacı Mahmut qızının (grup 218A7b) müvəffəqiyyət kitabçası itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor
MƏĞRUR ƏLİYEV

Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.
Əlyazmalar geri qaytarılmır

Qəzet "Təbib" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılır, səhifələnir, ATU-nun Nəşriyyat-Poliqrafiya şöbəsində çap olunur və universitet daxilində yayılır

Ü N V A N I M I Z:
Mərdanov qardaşları - 98c
2-ci mərtəbə,
Tel.: 595-24-97
tabibqazeti@gmail.com

Lisenzia H - 022633
İndeks -0269
Sifariş - 0015
Sayı 800